Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 4. jūnijā [1]

Lieta C-18/18

Eva Glawischnig-Piesczek
pret
Facebook Ireland Limited

(*Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Direktīva 2000/31/EK – Informācijas sabiedrības pakalpojumi – Starpnieku pakalpojumu sniedzēju atbildība – Tīmekļa vietņu mitināšanas pakalpojumu sniedzēja (*Facebook*) pienākums izdzēst nelikumīgu informāciju – Piemērojamība

I. Ievads

1. *Internetā raksta nevis ar zīmuli, bet ar tinti*, konstatē kāds no 2010. gadā iznākušās amerikāņu filmas varoņiem. Šeit es atsaucos uz filmu *The Social Network*, – un tas nav nejauši.

2. Šajā lietā būtībā rodas jautājums par to, vai mitināšanas pakalpojuma sniedzējs, kas uztur tiešsaistes sociālā tīkla platformu, ar metaforisku tintes dzēšēju var izdzēst konkrētu saturu, ko tiešsaistē ievietojuši šīs platformas lietotāji.

3. Precīzāk, ar saviem prejudiciālajiem jautājumiem iesniedzējtiesa aicina Tiesu precizēt pienākumu, kas var tikt uzlikti mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, *ratione personae* un materiāltiesisko piemērojamību, neparedzot vispārēju uzraudzības pienākumu, kas ir aizliegts ar Direktīvas 2000/31/EK 15. panta 1. punktu [2]. Turklāt iesniedzējtiesa lūdz Tiesai lemt par to, vai ar dalībvalsts izdotu rīkojumu var uzdot mitināšanas pakalpojuma sniedzējam liegt piekļuvi konkrētam saturam ne tikai šīs dalībvalsts interneta lietotājiem, bet arī lietotājiem visā pasaulē.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

4. Direktīvas 2000/31 14. un 15. pants ir iekļauti tās II nodaļas 4. iedaļā "Starpnieku pakalpojumu sniedzēju saistības".

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV 2000, L 178, 1. lpp.).

5. Direktīvas 2000/31 14. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

"1. Ja tiek piedāvāts informācijas sabiedrības pakalpojums, kas sastāv no pakalpojuma saņēmēja piedāvātās informācijas glabāšanas, dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par informāciju, kas glabāta pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, ar noteikumu, ka:

a) pakalpojuma sniedzējam nav faktisku zināšanu par nelikumīgu darbību vai informāciju un, attiecībā uz prasībām par bojājumiem, tas nezina par faktiem vai apstākļiem, kas liecina par nelegālu darbību vai informāciju;

vai

b) pakalpojuma sniedzējs pēc šādu ziņu iegūšanas rīkojas ātri, lai izņemtu šādu informāciju vai liegt[u] tai pieeju.

[..]

3. Šis pants neietekmē tiesas vai administratīvās iestādes tiesības saskaņā ar dalībvalstu juridisko sistēmu pieprasīt pakalpojuma sniedzējam izbeigt vai novērst likuma pārkāpumu, kā arī neietekmē dalībvalstu tiesības izveidot procedūras, kas regulē informācijas izņemšanu vai pieejas liegšanu tai."

6. Direktīvas 2000/31 15. panta "Vispārēju pārraudzīšanas saistību neesamība" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis neuzliek vispārējas saistības pakalpojuma sniedzējiem, piedāvājot 12., 13. un 14. pantā minētos pakalpojumus, uzraudzīt informāciju, ko tie pārraida vai uzglabā, kā arī neuzliek pienākumu aktīvi meklēt faktus un apstākļus, kas norāda uz nelegālu darbību."

B. Austrijas tiesības

7. Saskaņā ar *E-Commerce-Gesetz* (Elektroniskās tirdzniecības likums), ar ko Austrijas likumdevējs ir transponējis Direktīvu 2000/31, 18. panta 1. punktu mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem nav vispārēja pienākuma uzraudzīt to uzglabāto, pārraidīto vai publiskoto informāciju vai pēc savas iniciatīvas meklēt faktus, kas norāda uz nelikumīgām darbībām.

8. Saskaņā ar *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch* (Austrijas Civilkodekss, turpmāk tekstā – "*ABGB*") 1330. panta 1. punktu personai, kurai goda aizskārums ir nodarījis reālus zaudējumus vai negūtu peļņu, ir tiesības prasīt to atlīdzināšanu. Saskaņā ar šī panta 2. punktu tas tā ir arī gadījumā, ja kāda persona izplata faktus, kuri apdraud citas personas reputāciju, ienākumus vai karjeru, un tā zināja vai arī tai bija jāzina, ka šie fakti nav patiesi. Šādā gadījumā var tikt pieprasīts atsaukums un tā publicēšana.

9. Saskaņā ar *Urheberrechtsgesetz* (Autortiesību likums, turpmāk tekstā – "*UrhG*") 78. panta 1. punktu personu attēlus nedrīkst nedz publiski izstādīt, nedz darīt pieejamus sabiedrībai citādi, ja tā tiktu pārkāptas attēlotās personas vai, ja šī persona ir mirusi, neatļaujot publicēšanu vai neizdodot šādu rīkojumu, tās tuvinieka likumīgās intereses.

III. Pamatlietas fakti

10. *Eva Glawischnig-Piesczek* bija *Nationalrat* (Austrijas Nacionālā padome) deputāte, *die Grünen* ("Zaļā partija") frakcijas vadītāja Parlamentā un šīs partijas priekšsēdētāja.

11. *Facebook Ireland Limited*, Īrijā reģistrēta sabiedrība ar juridisko adresi Dublinā un ASV uzņēmuma *Facebook Inc.* *Facebook Ireland* meitasuzņēmums, uztur tiešsaistes sociālā tīkla platformu lietotājiem ārpus Amerikas Savienotajām Valstīm un Kanādas, kas ir pieejama: www.facebook.com. Šī platforma ļauj lietotājiem izveidot privātas profila vietnes un publicēt komentārus.

12. 2016. gada 3. aprīlī minētās platformas lietotājs savā profila vietnē publicēja rakstu no Austrijas tiešsaistes ziņu žurnāla *oe24.at* ar nosaukumu "Zaļie: bēgļiem jāsaglabā minimālais nodrošinājums". Šī publikācija šajā platformā kļuva par sākotnējās tīmekļa vietnes "reklāmu", kurā bija ietverts šī raksta nosaukums un īss kopsavilkums, kā arī prasītājas fotogrāfija. Turklāt šis lietotājs par šo rakstu publicēja komentāru, kas, pēc prasītājas domām, ir pazemojošs, pārmetot viņai, ka viņa esot "nelietīgā tautas nodevēja", "korumpētā muļķe" un "fašistu partijas" biedre. Saturs, ko šis lietotājs ievietoja tiešsaistē, bija pieejams ikvienam attiecīgās platformas lietotājam.

13. Ar 2016. gada 7. jūlija vēstuli prasītāja it īpaši lūdza *Facebook Ireland* izdzēst šo komentāru.

14. Tā kā *Facebook Ireland* nebija izņēmusi attiecīgo komentāru, prasītāja cēla prasību *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa, Austrija) un lūdza šai tiesai izdot rīkojumu par pagaidu noregulējumu, liekot *Facebook Ireland* pārtraukt publicēt un/vai izplatīt prasītājas fotogrāfijas, ja pievienotajā tekstā tiek izplatīti burtiski un/vai līdzīgas nozīmes apgalvojumi, proti, ka prasītāja esot "nelietīgā tautas nodevēja" un/vai "korumpētā muļķe", un/vai "fašistu partijas" biedre.

15. 2016. gada 7. decembrī *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa) izdeva prasīto rīkojumu par pagaidu noregulējumu.

16. *Facebook Ireland* liedza Austrijā piekļuvi sākotnēji publicētajam saturam.

17. *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa Vīnē, Austrija), kurā iesniegta apelācijas sūdzība, atstāja spēkā pirmajā instancē izdoto rīkojumu attiecībā uz identiskiem apgalvojumiem. Taču šī tiesa neapmierināja *Facebook Ireland* lūgumu piemērot rīkojumu par pagaidu noregulējumu tikai Austrijas Republikā. Tā savukārt nosprieda, ka pienākums pārtraukt izplatīt līdzīgas nozīmes apgalvojumus attiecas tikai uz tiem apgalvojumiem, par kuriem *Facebook Ireland* uzzinājusi no prasītājas pamatlietā, trešajām personām vai citādi.

18. Pirmās un otrās instances tiesas savus nolēmumus pamatoja ar *UrhG* 78. pantu un *ABGB* 1330. pantu, it īpaši nospriežot, ka publicētajā komentārā bija iekļauti apgalvojumi, kas pārmērīgi aizskāra prasītājas godu un lika domāt, ka viņa ir rīkojusies noziedzīgi, nesniedzot šajā ziņā nekādus pierādījumus. Būtu jāpiebilst, ka, pēc šo tiesu domām, izsakoties par politiķi, neesot pieņemami atsaukties uz vārda brīvību, ja nav saiknes ar politiskām vai sabiedrības intereses aizstāvošām debatēm.

19. Abas pamatlietas puses iesniedza apelācijas sūdzības *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija), kura uzskatīja, ka attiecīgie izteikumi aizskar prasītājas godu, viņu apvaino un nomelno.

20. Iesniedzējtiesai ir jālemj par to, vai rīkojums par rīcības izbeigšanu, kas izdots attiecībā uz mitināšanas pakalpojuma sniedzēju, kurš uztur sociālo tīklu ar lielu lietotāju skaitu, var tikt piemērots arī visā pasaulē attiecībā uz burtiskiem un/vai tiem līdzīgas nozīmes izteikumiem, par kuriem tas nav zinājis.

21. Šajā ziņā *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) norāda, ka saskaņā ar tās judikatūru šāds pienākums ir uzskatāms par samērīgu, ja pakalpojuma sniedzējs ir zinājis par vismaz vienu attiecīgās personas interešu aizskārumu, ko izraisījusi pakalpojuma lietotāja darbība, un ja ir pierādīts, ka pastāv citu pārkāpumu izdarīšanas iespēja.

IV. Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

22. Šajos apstākļos *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) ar 2017. gada 25. oktobra nolēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 10. janvārī, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus jautājumus:

"1) Vai [..] Direktīvas [2000/31] 15. panta 1. punkts kopumā nepieļauj kādu no turpmāk minētajiem mitināšanas pakalpojuma sniedzēja, kurš nekavējoties nav izņēmis nelikumīgu informāciju, pienākumiem, proti, nekavējoties izņemt ne tikai šādu nelikumīgu informāciju [šīs] direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, bet arī citu identiski formulētu informāciju:

   a) visā pasaulē?

   b) attiecīgajā dalībvalstī?

   c) ko sniedzis attiecīgais lietotājs, visā pasaulē?

   d) ko sniedzis attiecīgais lietotājs, attiecīgajā dalībvalstī?

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta noliedzoša atbilde, vai tas attiecas arī uz līdzīgas nozīmes informāciju?

3) Vai tas attiecas arī uz līdzīgas nozīmes informāciju, tiklīdz pakalpojuma sniedzējs ir uzzinājis par šādu faktu?"

23. Rakstveida apsvērumus iesniedza prasītāja, *Facebook Ireland*, Austrijas, Latvijas, Portugāles un Somijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Šīs ieinteresētās personas, izņemot Portugāles valdību, bija pārstāvētas 2019. gada 13. februāra tiesas sēdē.

V. Vērtējums

A. Par pirmo un otro prejudiciālo jautājumu

24. Ar savu pirmo un otro jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa lūdz Tiesai noteikt uzraudzības pienākuma, kas ar rīkojumu var tikt noteikts tāda informācijas sabiedrības pakalpojuma kā lietotāju sniegtās informācijas uzglabāšana sniedzējam (mitināšanas pakalpojuma sniedzējs), *ratione personae* un materiāltiesisko piemērojamību, neuzliekot tam vispārēju pienākumu uzraudzīt informāciju, kas ir aizliegts ar Direktīvas 2000/31/EK 15. panta 1. punktu.

25. Protams, šie divi pirmie jautājumi attiecas drīzāk uz tiešsaistes sociālā tīkla platformā izplatītās informācijas izņemšanu, nevis uz tās uzraudzību un filtrēšanu. Tomēr ir jānorāda, ka sociālā tīkla platformas ir plašsaziņas līdzekļi, kuru saturu galvenokārt veido nevis to dibinātāji uzņēmumi un pārvaldītāji, bet to lietotāji. Turklāt lietotāji savstarpēji apmainās ar šo saturu, kas tiek reproducēts un pārveidots.

26. Mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, lai tas varētu izdzēst šādā platformā izplatīto informāciju vai liegt tai pieeju, neatkarīgi no šīs informācijas autora un tās satura, šī informācija vispirms ir jāidentificē no visa serveros uzglabātās informācijas kopuma. Lai to izdarītu, šī informācija kaut kādā veidā ir jāuzrauga vai jāfiltrē. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktu, uz kuru attiecas prejudiciālie jautājumi, dalībvalsts nevar uzlikt mitināšanas pakalpojuma sniedzējam vispārēju pienākumu uzraudzīt informāciju. Tas nozīmē, ka ar saviem diviem pirmajiem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot šī pienākuma *ratione personae* un materiāltiesisko piemērojamību, kas būtu saderīgas ar Direktīvā 2000/31 noteiktajām prasībām.

27. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa arī lūdz Tiesai precizēt, vai mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzdots izņemt sociālā tīkla platformā izplatīto informāciju visā pasaulē.

28. Lai atbildētu uz šiem diviem jautājumiem, pirmkārt, sākumā es analizēšu Direktīvas 2000/31 sistēmu, kas piemērojama *Facebook Ireland* kā mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, un turpinājumā – šī pakalpojumu sniedzēja kā mitināšanas pakalpojuma sniedzēja kvalifikācijas ietekmi uz šim pakalpojumu sniedzējam adresētajiem rīkojumiem. Otrkārt, es analizēšu prasības, kas ir noteiktas Savienības tiesībās attiecībā uz uzraudzības pienākuma, kas ar rīkojumu var tikt uzlikts mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, *ratione personae* un materiāltiesisko piemērojamību, neuzliekot vispārēju pienākumu šajā jomā. Visbeidzot, treškārt, es iztirzāšu jautājumu par pienākuma izņemt informāciju teritoriālo piemērojamību.

1. Mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem adresēti rīkojumi Direktīvas 2000/31 aspektā

29. Jāatgādina, ka, ciktāl informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzēja nodrošinātajai [informācijas] uzglabāšanai ir piemērojams Direktīvas 2000/31 14. pants, šī pakalpojuma sniedzēja darbībām, kā to ir noteicis likumdevējs šīs direktīvas 4. iedaļā, ir jāatbilst tikai "starpnieku pakalpojumu sniedzēja" darbībām. Turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 42. apsvērumu tā darbības ir tikai tehniskas, automātiskas un pasīvas, un tas nozīmē, ka tam nav nedz zināšanu, nedz kontroles pār informāciju, ko tas uzglabā, un ka tādējādi tam ir neitrāla loma [3].

30. Tiesai jau ir bijusi iespēja paskaidrot, ka sociālā tīkla platformas pārvaldītājs, kurš savos serveros glabā šīs platformas lietotāju sniegto informāciju, kas attiecas uz to profilu, ir informācijas mitināšanas pakalpojumu sniedzējs Direktīvas 2000/31 14. panta izpratnē [4]. Neskarot šaubas, kas var rasties šajā ziņā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesas ieskatā nav strīda par to, ka *Facebook Ireland* ir mitināšanas pakalpojuma sniedzējs, kurš veic tikai starpnieku pakalpojumu sniedzēja darbības.

31. Saskaņā ar Direktīvu 2000/31 mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kurš veic tikai starpnieku pakalpojumu sniedzēja darbības, ir imunitāte attiecībā uz atbildību par glabāto informāciju. Proti, šī imunitāte tiek piešķirta tikai tad, ja šāds mitināšanas pakalpojuma sniedzējs nav zinājis par glabātās informācijas nelikumīgo raksturu vai par darbību, kas tiek veikta, izmantojot šo informāciju, un ar nosacījumu, ka pēc brīdinājuma par šo nelikumību saņemšanas viņš rīkojas ātri, lai attiecīgo informāciju izņemtu vai padarītu nepieejamu. Savukārt, ja šis mitināšanas pakalpojuma sniedzējs neatbilst šiem nosacījumiem, proti, ja tas ir zinājis par glabātās informācijas nelikumību, bet nav rīkojies, lai to izņemtu vai padarītu nepieejamu, Direktīva 2000/31 pieļauj, ka tas var tikt atzīts par netieši atbildīgu par šīs informācijas [publiskošanu] [5].

32. Varētu piebilst, ka no Direktīvas 2000/31 14. panta 3. punkta izriet, ka starpnieku pakalpojumu sniedzējam piešķirtā imunitāte neliedz tiesai vai administratīvai iestādei saskaņā ar dalībvalstu tiesību sistēmām pieprasīt šī pakalpojuma sniedzējam izbeigt pārkāpumu vai to novērst. No šīs tiesību normas izriet, ka starpnieku pakalpojumu sniedzējam var tikt adresēti rīkojumi, lai arī saskaņā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem šis pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par informāciju, kas tiek glabāta tā serveros [6].

3 Skat. it īpaši spriedumu, 2010. gada 23. marts, *Google France* un *Google* (no C-236/08 līdz C-238/08, EU:C:2010:159, 112. un 113. punkts).

4 Skat. spriedumu, 2012. gada 16. februāris, *SABAM* (C-360/10, EU:C:2012:85, 27. punkts).

5 Skat. Direktīvas 2000/31 14. pantu. Skat. arī manus secinājumus lietā *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:99, 67. un 68. punkts).

6 Skat. spriedumu, 2018. gada 7. augusts, *SNB-REACT* (C-521/17, EU:C:2018:639, 51. punkts). Šajā nozīmē skat. arī Lodder, A. R., Polter, P., "ISP blocking and filtering: on the shallow justifications in case law regarding effectiveness of measures", *European Journal of Law and Technology*, 2017, 8. sēj., Nr. 2, 5. lpp.

33. Nosacījumi un noteikumi attiecībā uz šādiem starpnieku pakalpojumu sniedzējiem adresētajiem rīkojumiem ir jāparedz valsts tiesībās [7]. Tomēr dalībvalstīs paredzētajiem noteikumiem ir jāatbilst prasībām, kas ir noteiktas Savienības tiesībās, it īpaši Direktīvā 2000/31.

34. Tas viss atspoguļo to, ka Savienības likumdevējs ar šīs direktīvas palīdzību ir vēlējies līdzsvarot mitināšanas pakalpojuma sniedzēju, kuri veic tikai starpnieku pakalpojumu sniedzēju darbības, to pakalpojumu lietotāju, kā arī personu, kuras cietušas no pārkāpumiem, kas izdarīti, izmantojot šos pakalpojumus, dažādās intereses. Tādējādi, īstenojot Direktīvas 2000/31 transponēšanas pasākumus, dalībvalstīm ne tikai ir jāievēro šajā direktīvā noteiktās prasības, bet arī jārūpējas par to, lai netiktu izmantota interpretācija, kas nav saderīga ar attiecīgajām pamattiesībām vai tādiem citiem Savienības tiesību principiem kā samērīguma princips [8].

2. Uzraudzības pienākuma ratione personae *un materiāltiesiskā piemērojamība*

a) Vispārēja uzraudzības pienākuma aizliegums

35. Jānorāda, ka ar Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktu dalībvalstīm ir aizliegts uzlikt – it īpaši pakalpojuma sniedzējiem, kuri darbojas informācijas uzglabāšanas jomā, – vispārējas saistības uzraudzīt informāciju, ko tie glabā, kā arī vispārēju pienākumu aktīvi meklēt faktus vai apstākļus, kas norāda uz nelikumīgām darbībām. Turklāt no judikatūras izriet, ka atbilstoši šai tiesību normai it īpaši nav pieļaujams mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kurš darbojas tikai kā starpnieku pakalpojumu sniedzējs, uzdot uzraudzīt visu [9] vai gandrīz visu [10] informāciju, ko ievietojuši visi tā pakalpojuma lietotāji, lai novērstu jebkādu turpmāku pārkāpumu.

36. Ja dalībvalsts, pretēji tam, kas ir paredzēts ar šo tiesību normu, ar rīkojumu varētu uzlikt mitināšanas pakalpojuma sniedzējam vispārēju pienākumu uzraudzīt informāciju, nav izslēgts, ka tas varētu zaudēt savu starpnieku pakalpojumu sniedzēja statusu, kā arī ar to saistīto imunitāti. Tāda mitināšanas pakalpojuma sniedzēja loma, kas veiktu vispārēju uzraudzību, vairs nebūtu neitrāla. Šī mitināšanas pakalpojuma sniedzēja darbība vairs nebūtu tehniska, automātiska un pasīva, un tas nozīmētu, ka minētais mitināšanas pakalpojuma sniedzējs zinātu par glabāto informāciju un to kontrolētu.

37. Turklāt, pat ja tāda iespēja nepastāvētu, mitināšanas pakalpojuma sniedzējs, kas veic vispārēju uzraudzību, principā varētu tikt atzīts par atbildīgu par jebkuru nelikumīgu darbību vai informāciju, pat ja šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi faktiski nebūtu izpildīti.

38. Taisnība, ka saskaņā ar Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu starpnieku pakalpojumu sniedzēja atbildība iestājas tad, kad tas faktiski uzzina par nelikumīgu informāciju vai darbību. Tomēr, ņemot vērā vispārēju pienākumu uzraudzīt informāciju, jebkuras darbības vai informācijas nelikumīgumu varētu uzskatīt par tādu, par kuru starpnieku pakalpojumu sniedzējs bija

7 Skat. manus secinājumus lietā *Mc Fadden* (C-484/14, EU:C:2016:170). Skat. arī Husovec, M., *Injunctions Against Intermediaires in the European Union. Accountable But Not Liable*? Cambridge University Press, Kembridža, 2017, 57. un 58. lpp.

8 Attiecībā uz pamattiesību un samērīguma principa ievērošanu šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 29. janvāris, *Promusicae* (C-275/06, EU:C:2008:54, 68. punkts).

9 Skat. spriedumus, 2011. gada 12. jūlijs, *L'Oréal* u.c. (C-324/09, EU:C:2011:474, 139. un 144. punkts), kā arī 2011. gada 24. novembris, *Scarlet Extended* (C-70/10, EU:C:2011:771, 36. un 40. punkts).

10 Skat. spriedumu, 2012. gada 16. februāris, *SABAM* (C-360/10, EU:C:2012:85, 37. un 38. punkts).

informēts automātiski un viņam būtu bijis jāizņem šī informācija vai jāliedz tai piekļuve, pat ja viņam nebija norādīts uz nelikumīgu saturu [11]. Tādējādi sistemātiski netiktu ievērota imunitātes loģika saistībā ar starpnieku pakalpojumu sniedzēja atbildību par uzglabāto informāciju, un ar to Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktam tiktu liegta lietderīgā iedarbība.

39. Īsāk sakot, tāda mitināšanas pakalpojuma sniedzēja loma, kas veiktu šādu vispārēju uzraudzību, vairs nebūtu neitrāla, jo šī mitināšanas pakalpojuma sniedzēja darbība vairs nebūtu tehniska, automātiska un pasīva, un tas nozīmētu, ka minētais mitināšanas pakalpojuma sniedzējs zinātu par uzglabāto informāciju un to kontrolētu. Tādējādi, ja tiktu pildīts vispārējs pienākums uzraudzīt informāciju, kas mitināšanas pakalpojuma sniedzējam uzlikts ar rīkojumu un kas *a priori* ir atļauts saskaņā ar Direktīvas 2000/31 14. panta 3. punktu, varētu tikt izraisīta šīs direktīvas 14. panta nepiemērojamība šim mitināšanas pakalpojuma sniedzējam.

40. Tādējādi, lasot kopsakarā Direktīvas 2000/31/EK 14. panta 3. punktu un 15. panta 1. punktu, es secinu, ka starpnieku pakalpojumu sniedzējam ar rīkojumu uzliktais pienākums varētu izraisīt tikai to, ka šī starpnieku pakalpojumu sniedzēja loma attiecībā uz visu vai gandrīz visu uzglabāto informāciju vairs nebūtu neitrāla iepriekšējā punktā aprakstītajā nozīmē.

b) Konkrētam gadījumam piemērojamais uzraudzības pienākums

41. Kā norādīts Direktīvas 2000/31 47. apsvērumā, šīs direktīvas 15. panta 1. punktā paredzētais aizliegums uzlikt vispārējus pienākumus neattiecas uz *konkrētam gadījumam* piemērojamu uzraudzības pienākumu. Proti, no Direktīvas 2000/31 14. panta 3. punkta formulējuma izriet, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzdots *novērst* pārkāpumu, kas loģiski, kā to apgalvo Komisija, ietver zināma veida turpmāku uzraudzību, tomēr šī uzraudzība nekļūst par pienākumu veikt vispārēju uzraudzību [12]. Šīs direktīvas 18. pantā turklāt ir prasīts, lai dalībvalstis nodrošinātu, ka iespējas saskaņā ar valsts tiesību aktiem attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumu darbību vērsties tiesā ļauj īstenot ātrus pasākumus, kas it īpaši paredzēti attiecīgo interešu *turpmākas aizskaršanas novēršanai*.

42. Turklāt no sprieduma *L'Oréal* u.c. [13] izriet, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzdots veikt pasākumus, kas palīdz novērst tādus pašus pret to pašu lietotāju vērstus *atkārtotus aizskārumus*.

43. Šajā spriedumā Tiesa ir interpretējusi ne tikai Direktīvas 2000/31, bet arī Direktīvas 2004/48/EK [14] tiesību normas. Tādējādi Tiesa definēja uzraudzības pienākumu atbilstoši šajās direktīvās noteiktajām prasībām, atšķirībā no pienākuma, kas ir aizliegts ar Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktu, proti, pienākumu *aktīvi uzraudzīt visu – gandrīz visu* informāciju, lai novērstu jebkuru turpmāku aizskārumu [15]. Neraugoties uz sprieduma *L'Oréal* u.c. [16] īpašajiem apstākļiem un atsaucēm uz Direktīvu 2004/48, šī sprieduma apsvērumi attiecībā uz mitināšanas pakalpojuma sniedzēja pienākumiem, kas ir saderīgi ar Savienības tiesībām, atkarībā no tā, vai tie ir vispārēji vai nē, ir visaptveroši un līdz ar to, manuprāt, piemērojami šajā lietā.

44. Tādējādi, lai novērstu jebkuru turpmāku aizskārumu, mitināšanas pakalpojuma sniedzējam ar rīkojumu var tikt pieprasīts izņemt nelikumīgu informāciju, kas šī rīkojuma izdošanas laikā vēl nav tikusi izplatīta, arī tad, ja par šīs informācijas izplatīšanu viņam netiek ziņots atkārtoti un atsevišķi no sākotnējās prasības par [informācijas] izņemšanu.

11 Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta N. Jēskinena [*N. Jääskinen*] secinājumus lietā *L'Oréal* u.c. (C-324/09, EU:C:2010:757, 143. punkts).

12 Šajā nozīmē skat. arī Rosati, E., *Copyright and the Court of Justice of the European Union*, Oxford University Press, Oksforda, 2019, 158. lpp.

13 Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs (C-324/09, EU:C:2011:474, 144. punkts).

14 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2004. gada 29. aprīlis) par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV 2004, L 157, 45. lpp.).

15 Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs, *L'Oréal* u.c. (C-324/09, EU:C:2011:474, 139. un 144. punkts).

16 Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs (C-324/09, EU:C:2011:474).

45. Tomēr, lai neuzliktu vispārēju pienākumu, uzraudzības pienākumam, kā, šķiet, tas izriet no sprieduma *L'Oréal* u.c.[17], ir jāatbilst papildu prasībām, proti, tam jāattiecas uz *tādiem pašiem tā paša adresāta tādu pašu tiesību* aizskārumiem, kā minētajā lietā – preču zīmju pārkāpumiem.

46. Tādējādi es no tā secinu, ka aktīvā uzraudzība nav pretrunā Direktīvai 2000/31, atšķirībā no aktīvās uzraudzības, kas nav vērsta uz kādu konkrētu aizskārumu.

47. Šajā ziņā savos secinājumos lietā *Mc Fadden*[18] attiecībā uz piekļuves komunikāciju tīklam pakalpojumu sniedzēju Direktīvas 2000/31 12. panta izpratnē es norādīju, ka, balstoties uz Direktīvas 2000/31 sagatavošanas darbiem, pienākums, lai to varētu uzskatīt par piemērojamu *konkrētam gadījumam*, it īpaši ir jāierobežo attiecībā uz uzraudzības *priekšmetu* un *ilgumu*.

48. Šīs abstrakti formulētās vispārīgās prasības, manuprāt, ir attiecināmas uz tādiem apstākļiem kā pamatlietā, lai arī, tādam mitināšanas pakalpojuma sniedzējam kā *Facebook Ireland* pēc analoģijas piemērojot apsvērumus uzraudzības pienākumu jomā, kas pausti attiecībā uz piekļuves pakalpojumu tādam komunikāciju tīklam kā internets sniedzējiem, šo starpnieku pakalpojumu sniedzēju lomas atšķiras. Piemēram, ja aplūko tādu mitināšanas pakalpojuma sniedzēju kā *Facebook Ireland*, tā platformas saturs, šķiet, veido visus uzglabātos datus, savukārt piekļuves internetam pakalpojumu sniedzējiem saturs ir tikai maza daļa no pārraidītajiem datiem. Savukārt šī mitināšanas pakalpojuma sniedzēja iesaistīšanās digitālā satura apstrādē intensitāte un raksturs būtiski atšķiras no piekļuves internetam pakalpojumu sniedzēja iesaistīšanās intensitātes un rakstura. Kā norāda Komisija, mitināšanas pakalpojuma sniedzējs salīdzinājumā ar piekļuves pakalpojuma sniedzēju ir labākā situācijā, lai meklētu un dzēstu nelikumīgu informāciju.

49. Turklāt prasība par uzraudzības pienākuma ierobežojumu laikā norāda uz vairākiem Tiesas spriedumiem[19]. Lai arī no judikatūras izriet, ka ar rīkojumu uzliktā pienākuma ierobežojums laikā drīzāk attiecas uz Savienības tiesību vispārējo principu problemātiku[20], es uzskatu, ka pastāvīgas uzraudzības pienākums būtu grūti savienojams ar konkrētā gadījumā piemērojamā pienākuma jēdzienu Direktīvas 2000/31 47. apsvēruma izpratnē.

50. Tāpēc uzraudzības pienākuma mērķtiecīgums būtu jāapsver, ņemot vērā šīs uzraudzības ilgumu, kā arī precizējumus par attiecīgo pārkāpumu raksturu, to izdarītājiem un to priekšmetu. Visi šie elementi ir savstarpēji saistīti un atkarīgi viens no otra. Tādējādi tie, lai atbildētu uz jautājumu, vai rīkojumā ir ievērots Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktā paredzētais aizliegums, ir jāizvērtē pilnībā.

c) Starpsecinājumi

51. Apkopojot šo manis veiktās analīzes daļu, pirmkārt, no tā izriet, ka, lasot kopsakarā Direktīvas 2000/31 14. panta 3. punktu un 15. panta 1. punktu, starpnieku pakalpojumu sniedzējam ar rīkojumu uzliktais pienākums varētu izraisīt situāciju, kurā šī starpnieku pakalpojumu sniedzēja loma attiecībā uz visu vai gandrīz visu uzglabāto informāciju vairs nebūtu tehniska, automātiska un pasīva, un tas nozīmētu, ka attiecīgais mitināšanas pakalpojuma sniedzējs zinātu par šo informāciju un to kontrolētu[21].

17 Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs, *L'Oréal* u.c. (C-324/09, EU:C:2011:474, 141. un 144. punkts).

18 C-484/14, EU:C:2016:170, 132. punkts.

19 Precīzāk, 2011. gada 12. jūlija spriedumā *L'Oréal* u.c. (C-324/09, EU:C:2011:474, 140. punkts) Tiesa norādīja, ka rīkojuma, kas izdots, lai novērstu iespējamos preču zīmju pārkāpumus, sniedzot informācijas sabiedrības pakalpojumus, proti, interneta tirdzniecības vietā, mērķis vai sekas nevar būt vispārējs un *pastāvīgs* aizliegums pārdot ar šīm preču zīmēm apzīmētas preces. Tāpat Tiesa 2012. gada 16. februāra spriedumā *SABAM* (C-360/10, EU:C:2012:85, 45. punkts) konstatēja, ka Savienības tiesībām it īpaši pretrunā ir tas, ka pakalpojumu sniedzējam ar rīkojumu uzliktais uzraudzības pienākums ir *neierobežots laikā*.

20 Šo pieeju izmantoja ģenerāladvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] savos secinājumos lietā *L'Oréal* u.c. (C-324/09, EU:C:2010:757, 181. punkts), kas, manuprāt, minētajā lietā ļoti ietekmēja attiecīgo Tiesas sprieduma daļu formulējumu.

21 Skat. šo secinājumu 39. punktu.

52. Otrkārt, aktīvā uzraudzība nav pretrunā Direktīvai 2000/31, atšķirībā no aktīvās uzraudzības, kas nav vērsta uz kādu konkrētu aizskāruma gadījumu [22].

53. Treškārt, uzraudzības pienākuma uzlikšanas mērķtiecīgums būtu jāapsver, ņemot vērā šīs uzraudzības ilgumu, kā arī precizējumus par attiecīgo pārkāpumu raksturu, to izdarītājiem un to priekšmetu [23].

54. Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāaplūko uzraudzības pienākuma *ratione personae* un materiāltiesiskā piemērojamība pakalpojuma sniedzējam, kas uztur sociālā tīkla platformu. Izskatāmajā lietā to var apkopot kā informācijas, kas ir identiska tai, kuru attiecīgā tiesa atzinusi par nelikumīgu, meklēšanu un identificēšanu visā uzglabātā satura kopumā, kā arī tai līdzīgas nozīmes informācijas meklēšanu.

d) Piemērošana izskatāmajā lietā

1) Informācija, kas ir identiska par nelikumīgu atzītajai informācijai

55. Izņemot *Facebook Ireland*, visas ieinteresētās personas apgalvo, ka ir jābūt iespējai pieprasīt mitināšanas pakalpojuma sniedzējam izdzēst vai liegt piekļuvi tā paša lietotāja publiskotajiem izteikumiem, kuri ir identiski tiem, kas tikuši atzīti par nelikumīgiem. Prasītāja, Austrijas un Latvijas valdības, kā arī Komisija būtībā uzskata, ka tas ir attiecināms arī uz citu lietotāju publiskotajiem izteikumiem.

56. No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka otrās instances tiesa nosprieda, ka atsauce uz "identiski formulētu informāciju" attiecas uz prasītājas fotogrāfiju publicēšanu *ar identisku pievienoto tekstu*. Tāpat iesniedzējtiesa ir paskaidrojusi, ka tās šaubas it īpaši attiecas uz to, vai pret *Facebook Ireland* vērsto rīkojumu var attiecināt uz *burtiskiem izteikumiem (pievienoto tekstu)* un līdzīgas nozīmes izteikumiem. Šo atsauci uz "identiski [formulētu] informāciju" es saprotu tādējādi, ka iesniedzējtiesa atsaucas uz tādas informācijas manuālu un precīzu reproducēšanu, kuru tā atzinusi par nelikumīgu, un, kā norāda Austrijas valdība, automatizētu reproducēšanu, kas tiek veikta ar funkcijas "ieteikt" palīdzību.

57. Šajā ziņā es uzskatu, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kas uztur sociālā tīkla platformu, īstenojot dalībvalsts tiesas rīkojumu, var tikt uzdots meklēt un identificēt visu informāciju, kas ir identiska tai, kuru šī tiesa atzinusi par nelikumīgu.

58. Proti, kā izriet no manis veiktās analīzes, mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var uzdot novērst jebkuru turpmāku tāda paša veida aizskārumu, ko veic tas pats informācijas sabiedrības pakalpojuma lietotājs [24]. Šajā gadījumā runa ir par konkrēti identificētu īpašu gadījumu, tādējādi pienākums identificēt no visa tikai viena lietotāja ievietotās informācijas kopuma informāciju, kas ir identiska tai, kura ir atzīta par nelikumīgu, nav vispārējs pienākums uzraudzīt informāciju.

59. Manuprāt, tas ir attiecināms arī uz informāciju, kas ir identiska par nelikumīgu atzītajai informācijai un ko izplata citi lietotāji. Es apzinos, ka atbilstoši šai argumentācijai uzraudzības pienākuma *ratione personae* piemērojamība ietver ikvienu lietotāju un tādējādi visu šajā platformā izplatīto informāciju.

22 Skat. šo secinājumu 46. punktu.

23 Skat. šo secinājumu 50. punktu.

24 Skat. šo secinājumu 42. un 45. punktu.

60. Tomēr pienākums meklēt un identificēt informāciju, kas ir identiska tai, kuru tiesa, kurā celta prasība, atzinusi par nelikumīgu, vienmēr attiecas uz konkrētu aizskārumu. Turklāt izskatāmajā lietā runa ir par pienākumu, kas uzlikts ar pagaidu noregulējuma rīkojumu, kurš rada sekas tikai līdz tiesvedības galīgai pabeigšanai. Tādējādi šāds mitināšanas pakalpojuma sniedzējam uzliktais pienākums pēc savas būtības ir ierobežots laikā.

61. Varētu piebilst, ka tā paša satura reproducēšanu, ko veic ikviens sociālā tīkla platformas lietotājs, manuprāt, parasti var konstatēt ar datortehnoloģiju palīdzību, un tas ir izdarāms, neliekot mitināšanas pakalpojuma sniedzējam veikt visas šajā platformā izplatītās informācijas aktīvu un neautomātisku filtrēšanu.

62. Būtu jāpiebilst, ka ar pienākumu meklēt un identificēt jebkuru informāciju, kas tikusi atzīta par nelikumīgu, var tikt nodrošināts taisnīgs līdzsvars starp attiecīgajām pamattiesībām.

63. Vispirms – informācijas, kas ir identiska tai, kuru tiesa, kurā celta prasība, ir atzinusi par nelikumīgu, meklēšanai un identificēšanai nav nepieciešami sarežģīti tehniski līdzekļi, kas varētu radīt ārkārtas slodzi. Tādējādi ar šādu pienākumu, šķiet, netiek pārmērīgi aizskarta darījumdarbības brīvība, kas saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 16. pantu ir piešķirta tādam mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kurš uztur sociālā tīkla platformu, kā *Facebook Ireland*.

64. Turpinājumā – ņemot vērā, ka interneta vidē ir viegli reproducēt informāciju, – informācijas, kas ir identiska tai, kura tikusi atzīta par nelikumīgu, meklēšana un identificēšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu tiesību uz privāto dzīvi un personisko tiesību efektīvu aizsardzību.

65. Visbeidzot, ar šādu pienākumu tiek respektētas interneta lietotāju pamattiesības uz vārda un informācijas brīvību, kas ir garantētas ar Hartas 11. pantu, jo šīs brīvības aizsardzība nav obligāti jānodrošina absolūti, bet gan ir jāizvērtē salīdzinājumā ar citu pamattiesību aizsardzību. Informācija, kas ir identiska tai, kura tikusi atzīta par nelikumīgu, *a priori* un parasti ir par nelikumīgu atzīta aizskāruma atkārtošana. Šie atkārtojumi būtu jākvalificē identiski, tomēr šī kvalifikācija var būt niansēta, atkarībā it īpaši no apgalvotā nelikumīgā izteikuma lietošanas konteksta. Turklāt ir jānorāda, ka rīkojumi var netieši skart trešās personas, kas nav tās tiesvedības dalībnieki, kurās ir izdoti šie rīkojumi. It īpaši šī iemesla dēļ šīm trešajām personām ir jānodrošina iespēja apstrīdēt tiesā īstenošanas pasākumus, kurus uz rīkojuma pamata ir veicis mitināšanas pakalpojuma sniedzējs [25], tomēr, lai izmantotu šo iespēju, nebūtu jāizvirza nosacījums par pamatlietas dalībnieka statusu [26].

2) Līdzīgas nozīmes informācija

66. Runājot par uzraudzības pienākuma materiāltiesisko piemērojamību, prasītāja uzskata, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzlikts pienākums izņemt tā paša lietotāja publicētos izteikumus, kuru nozīme ir līdzīga par nelikumīgiem atzīto izteikumu nozīmei. Savukārt Austrijas valdība un Komisija uzskata, ka iespēja noteikt šādu pienākumu ir atkarīga no attiecīgo interešu līdzsvarošanas rezultātiem. Tikai prasītāja uzskata, ka ir iespējams pieprasīt mitināšanas pakalpojuma sniedzējam izņemt citu lietotāju publicētos apgalvojumus, kuru nozīme ir līdzīga par nelikumīgiem atzītajiem apgalvojumiem.

25 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192, 57. punkts).

26 Pēc analoģijas skat. spriedumus, 2016. gada 25. maijs, *Meroni* (C-559/14, EU:C:2016:349, 49. un 50. punkts), un 2016. gada 21. decembris, *Biuro podróży "Partner"* (C-119/15, EU:C:2016:987, 40. punkts). Par jautājumiem saistībā ar efektīvu trešo personu tiesību aizsardzību tiesā skat. arī Kalėda, S. L., "The Role of the Principle of Effective Judicial Protection in Relation to Website Blocking Injunctions", *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*, 2017, 222. un 223. lpp.

67. Atsauce uz "identiski formulētu informāciju" vai "līdzīgas nozīmes informāciju" rada interpretācijas grūtības, jo iesniedzējtiesa neprecizē šo jēdzienu nozīmi. Tomēr no iesniedzējtiesas nolēmuma var secināt, ka atsauce uz "līdzīgas nozīmes" informāciju attiecas uz informāciju, kas *minimāli atšķiras* no sākotnējās informācijas vai situācijām, kurās *vēstījums būtībā paliek nemainīgs*. Šīs norādes es saprotu tādējādi, ka "līdzīgas nozīmes informācija" ir informācija, kad, reproducējot par nelikumīgi atzītu informāciju, ir pieļauta pārrakstīšanās kļūda, kā arī tajā ir lietota niansētāka sintakse vai pieturzīmes. Tomēr nav acīmredzami, ka otrajā jautājumā minētā līdzvērtība būtu attiecināma tikai uz šādiem gadījumiem.

68. No sprieduma *L'Oréal* u.c.[27] izriet, ka informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējam var tikt uzdots veikt pasākumus, kas palīdz novērst *turpmākus tāda paša veida* to pašu tiesību *pārkāpumus*.

69. Tomēr ir jāpatur prātā faktiskie apstākļi, kādos tika izstrādāta atbilstošā judikatūra, proti, tas notika saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem. Parasti šādi pārkāpumi ir tāda satura izplatīšana, kas ir identisks aizsargātajam saturam vai ir vismaz līdzīgs aizsargātajam saturam, un tā iespējamajai grozīšanai, ko dažkārt ir grūti veikt, ir vajadzīgi īpaši pasākumi.

70. Savukārt ir neparasti, ka, veicot godu aizskarošas darbības, tiek atkārtoti lietoti tieši tādi paši jēdzieni, kas tikuši lietoti tāda paša veida darbībā. Tas daļēji izriet no katrai personai raksturīga domu izteikšanas veida. Būtu jāpiebilst, ka, atšķirībā no intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, godu aizskarošās darbībās, kas seko sākotnējai godu aizskarošai darbībai, drīzāk tiek sniegti personas godu aizskaroši komentāri, nevis reproducēta sākotnējās darbības forma. Šī iemesla dēļ goda aizskāruma jomā vienkāršai atsaucei uz tāda paša veida darbībām nevar būt tāda pati nozīme kā intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu jomā.

71. Katrā ziņā šīs atsauces uz "līdzīgas nozīmes informāciju" interpretācija var ietekmēt uzraudzības pienākuma piemērojamību un attiecīgo pamattiesību īstenošanu. Tiesai, kas, izdodot rīkojumu, lemj par "līdzīgas nozīmes informācijas" izņemšanu, arī ir jāievēro tiesiskās drošības princips un jānodrošina, lai šī rīkojuma sekas būtu precīzas, skaidras un paredzamas. Tādējādi šai tiesai ir jālīdzsvaro attiecīgās pamattiesības un jāņem vērā samērīguma princips.

72. Neskarot šos apsvērumus un balstoties uz spriedumu *L'Oréal* u.c.[28], es uzskatu, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam *a fortiori* var tikt uzdots identificēt tā paša lietotāja ievietoto informāciju, kurai ir informācijai, kas tikusi atzīta par nelikumīgu, līdzīga nozīme. Jāpiebilst, ka šādā gadījumā minētajam lietotājam ir jānodrošina iespēja tiesā apstrīdēt izpildes pasākumus, kurus mitināšanas pakalpojuma sniedzējs ir veicis, īstenojot rīkojumu.

73. Savukārt, lai identificētu citu lietotāju ievietoto informāciju, kurai ir informācijai, kura ir tikusi atzīta par nelikumīgu, līdzīga nozīme, būtu jāuzrauga visa sociālā tīkla platformā izplatītā informācija. Tomēr – atšķirībā no informācijas, kura ir identiska par nelikumīgu atzītajai informācijai, – līdzīgas nozīmes informāciju var identificēt tikai tad, ja mitināšanas pakalpojuma sniedzējs izmanto sarežģītus risinājumus. Tādējādi pakalpojuma sniedzēja, kas veiktu vispārēju uzraudzību, loma vairs nebūtu neitrāla, jo tā nebūtu tikai tehniska, automātiska un pasīva darbība, bet šis pakalpojumu sniedzējs, īstenojot sava veida cenzūru, kļūtu par aktīvu šīs platformas dalībnieku.

27 Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs (C-324/09, EU:C:2011:474).

28 Spriedums, 2011. gada 12. jūlijs (C-324/09, EU:C:2011:474).

74. Varētu piebilst, ka ikviena lietotāja ievietotās informācijas, kurai ir informācijai, kas ir atzīta par nelikumīgu, līdzīga nozīme, identificēšana nenodrošinātu taisnīgu līdzsvaru starp privātās dzīves un personisko tiesību aizsardzību, darījumdarbības brīvību, kā arī vārda un informācijas brīvību. Pirmkārt, šādas informācijas meklēšanai un identificēšanai būtu vajadzīgi dārgi risinājumi, kas būtu jāizstrādā un jāievieš mitināšanas pakalpojuma sniedzējam. Otrkārt, šo risinājumu ieviešana novestu pie cenzūras, kā rezultātā vārda un informācijas brīvība varētu tikt sistemātiski ierobežota.

75. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu, ciktāl tie attiecas uz uzraudzības pienākuma *ratione personae* un materiāltiesisko piemērojamību, es ierosinu atbildēt, ka Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kas uztur sociālā tīkla platformu, ar rīkojumu var tikt uzdots visā šīs platformas lietotāju ievietotajā informācijas kopumā meklēt un identificēt informāciju, kas ir identiska tai, ko tiesa ar šo rīkojumu atzinusi par nelikumīgu. Ar šo rīkojumu mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzdots meklēt un identificēt informāciju, kurai ir par nelikumīgu atzītajai informācijai līdzīga nozīme, pārbaudot tikai to informāciju, ko izplata lietotājs, kurš ievietojis šo informāciju. Lemjot par līdzīgas nozīmes informācijas izņemšanu, tiesai ir jānodrošina, lai tās rīkojuma sekas būtu precīzas, skaidras un paredzamas. Tādējādi tai ir jālīdzsvaro attiecīgās pamattiesības un jāņem vērā samērīguma princips.

3. Par informācijas dzēšanu visā pasaulē

a) Ievada apsvērumi

76. Tagad es aplūkošu iesniedzējtiesas šaubas par informācijas izņemšanas pienākuma teritoriālo piemērojamību. Tās būtībā skar jautājumu par to, vai mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt pieprasīts saturu, kas saskaņā ar dalībvalsts tiesībām ir atzīts par nelikumīgu, izņemt ne tikai šajā dalībvalstī, bet arī visā pasaulē.

77. Vispirms – ir taisnība, ka *Facebook Ireland*, kas ir *Facebook* meitasuzņēmums, uztur elektronisko platformu tikai lietotājiem, kas atrodas ārpus Amerikas Savienotajās Valstīm vai Kanādas. Tomēr šis apstāklis, šķiet, nevar izslēgt ar šīs platformas starpniecību izplatītās informācijas izņemšanu visā pasaulē. Proti, *Facebook Ireland* neapstrīd, ka tā var nodrošināt tās izņemšanu visā pasaulē.

78. Tomēr ir jānorāda, ka Savienības likumdevējs nav saskaņojis materiālo tiesību normas attiecībā uz privātās dzīves un personisko tiesību aizskārumu, tostarp goda aizskārumu [29]. Būtu jāpiebilst, ka, tā kā Savienības līmenī nav vienprātības [30], Savienības likumdevējs nav saskaņojis arī kolīziju normas šajā jomā [31]. Tādējādi, izskatot prasības par goda aizskaršanu, ikviena Savienības dalībvalsts tiesa atsaucas uz piemērojamajiem tiesību aktiem, kas ir noteikti atbilstoši valsts kolīziju normām.

79. Situācija pamatlietā *a priori* atšķiras no tās, uz kuru attiecās mans vērtējums par informācijas dzēšanas no meklēšanas rezultātu saraksta teritoriālo piemērojamību lietā *Google* (Atsauču atsaistes teritoriālā piemērojamība) [32], ko minējušas *Facebook Ireland* un Latvijas valdība. Šī lieta attiecas uz Direktīvu 95/46/EK [33], ar ko Savienības līmenī ir saskaņotas konkrētas materiālo tiesību normas par datu aizsardzību. It īpaši tas, ka tiesību normas šajā jomā nav saskaņotas, man liek secināt, ka

29 Skat. Savin, A., *EU internet law*, Elgar European Law, Čeltnema – Northemptona, 2017, 130. lpp.

30 Skat. Van Calster, G., *European Private International Law*, Hart Publishing, Oksforda, Portlenda, 2016, 248.–251. lpp.

31 Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II") (OV 2007, L 199, 40. lpp.), 1. panta 2. punktu.

32 Šeit es atsaucos uz maniem secinājumiem lietā *Google* (Atsauču atsaistes teritoriālā piemērojamība) (C-507/17, EU:C:2019:15).

33 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.).

pakalpojuma sniedzējam būtu jāpieprasa izdzēst rezultātus, kas atspoguļoti pēc meklējuma veikšanas, ne tikai no vienas vienīgas dalībvalsts, bet arī no vietas, kas atrodas Savienībā [34]. Tomēr secinājumos, kurus esmu sniedzis minētajā lietā, es neizslēdzu iespēju, ka var rasties situācijas, kurās Savienības intereses prasa šīs direktīvas tiesību normu piemērošanu ne tikai Savienības teritorijā [35].

80. Tādējādi, runājot par goda aizskārumiem, ja kādā dalībvalstī tiktu uzlikts pienākums izņemt konkrētu informāciju visā pasaulē attiecībā uz visiem elektroniskās platformas lietotājiem šīs informācijas nelikumības dēļ, kas tikusi konstatēta saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, tās nelikumīguma konstatējums izraisītu sekas citās valstīs. Citiem vārdiem sakot, attiecīgās informācijas nelikumīguma konstatējums attiektos arī uz šo citu valstu teritoriju. Tomēr nav izslēgts, ka saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, kas noteikti atbilstoši šo valstu kolīziju normām, šī informācija varētu tikt uzskatīta par likumīgu.

81. Kā to parāda ieinteresēto personu debates, pirmkārt, atturēšanās piešķirt rīkojumiem tādu ārpusteritoriālu iedarbību norāda uz *Facebook Ireland*, kā arī Latvijas, Portugāles un Somijas valdību nostāju. Otrkārt, izņemot Portugāles valdību, šīm ieinteresētajām personām, šķiet, ir šaubas par dalībvalsts tiesu jurisdikcijas teritoriālo tvērumu. Būtībā minētās ieinteresētās personas, šķiet, uzskata, ka dalībvalsts tiesa, izdodot rīkojumu pret mitināšanas pakalpojuma sniedzēju, nevar lemt par satura izņemšanu ārpus šīs dalībvalsts teritorijas. Tagad ir jāizskata šie divi jautājumi, proti, jautājums par informācijas izņemšanas pienākuma teritoriālo piemērojamību un jautājums par dalībvalsts tiesu jurisdikcijas tvērumu, sākumā aplūkojot jautājumu par jurisdikciju, kas parasti ir jāatrisina pirms lietas izskatīšanas pēc būtības.

b) Par jurisdikcijas teritoriālo tvērumu

82. Direktīvā 2000/31 nav reglamentēta jurisdikcija attiecībā uz rīkojumiem. Savukārt, kā izriet no sprieduma *eDate Advertising* u.c. [36], apgalvotā personisko tiesību aizskāruma, ievietojot tiešsaistes interneta vietnē saturu, gadījumā, persona, kas uzskata, ka tai nodarīts kaitējums, var vērsties kompetentajās dalībvalstu tiesās saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1215/2012 [37]. Proti, ja kolīziju normas attiecībā uz goda aizskārumu Savienības līmenī nav saskaņotas, tas tomēr nav attiecināms uz jurisdikcijas normām.

83. Šajā ziņā jāpiebilst, ka Regulas Nr. 1215/2012 jurisdikcijas normas ir piemērojamas arī strīdiem saistībā ar tiešsaistē ievietota aizskaroša satura dzēšanu [38]. Turklāt izskatāmajā lietā nav nozīmes tam, ka šī prasība nav celta pret satura ievietotāju, bet pret tiešsaistē ievietotā satura mitināšanas pakalpojuma sniedzēju. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, es neieteikšu Tiesai pārformulēt prejudiciālos jautājumus, jo tikai ieinteresētajām personām ir šaubas par jurisdikcijas teritoriālo tvērumu. Tomēr es vēlētos šajā ziņā izteikt dažas piezīmes.

84. Atbilstoši spriedumam *eDate Advertising* u.c. [39] persona, kas uzskata, ka tai ir nodarīts kaitējums, var vērsties it īpaši tās dalībvalsts tiesās, kurā atrodas tās interešu centrs. Šo tiesu jurisdikcijā ietilpst lemt par visiem radītajiem zaudējumiem. Šķiet, ka izskatāmajā lietā tiesa, kurā prasītāja ir cēlusi prasību, ir tās vietas tiesa, kurā atrodas viņas interešu centrs [40].

34 Skat. manus secinājumus lietā *Google* (Atsauču atsaistes teritoriālā piemērojamība) (C-507/17, EU:C:2019:15, 47., 55., 76. un 77. punkts).

35 Skat. manus secinājumus lietā *Google* (Atsauču atsaistes teritoriālā piemērojamība) (C-507/17, EU:C:2019:15, 62. punkts).

36 Spriedums, 2011. gada 25. oktobris (C-509/09 un C-161/10, EU:C:2011:685, 43. un 44. punkts).

37 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 35, 1. lpp.).

38 Spriedums, 2017. gada 17. oktobris, *Bolagsupplysningen* un *Ilsjan* (C-194/16, EU:C:2017:766, 44. punkts).

39 Spriedums, 2011. gada 25. oktobris (C-509/09 un C-161/10, EU:C:2011:685, 48. punkts).

40 Tādējādi, lai arī iesniedzējtiesai ir jālemj par pagaidu noregulējuma rīkojumu, nav jāapšauba Regulas Nr. 1215/2012 35. panta ietekme uz kompetences teritoriālo piemērojamību un ar rīkojumu uzliktā pienākuma izņemt informāciju teritoriālo piemērojamību.

85. Ir taisnība, ka spriedumā *eDate Advertising* u.c.[41] Tiesa ir norādījusi, ka persona, kura uzskata, ka tai ir nodarīts kaitējums, atkarībā no Savienībā ar šo aizskārumu izraisītā kaitējuma materializēšanās vietas var vērsties vienā tiesā par visu šo kaitējumu. Tas var likt domāt, ka šīs tiesas jurisdikcijas teritoriālais tvērums neaptver faktus, kas notikuši trešo valstu teritorijā. Tomēr šis apsvērums drīzāk norāda uz apstākli, ka tiesai, lai tai būtu jurisdikcija saskaņā ar Regulu Nr. 1215/2012 tāpēc, ka tajā ir materializējies kaitējums, ir jābūt dalībvalsts tiesai. Varētu piebilst, ka, izņemot šo apsvērumu, Tiesa šajā spriedumā vairākkārt ir norādījusi, ka šīs tiesas jurisdikcijā ietilpst lemt par visu ar goda aizskārumu radīto kaitējumu[42].

86. No tā es secinu, ka – pretēji tam, ko apgalvo *Facebook Ireland*, kā arī Latvijas un Somijas valdības, – dalībvalsts tiesa principā var lemt par satura izņemšanu ārpus šīs dalībvalsts teritorijas un ka tās teritoriālajai jurisdikcijai ir universāls raksturs[43]. Dalībvalsts tiesai var tikt liegts lemt par informācijas izņemšanu visā pasaulē nevis jurisdikcijas jautājuma, bet, iespējams, jautājuma par strīda būtību dēļ.

87. Tagad ir jāaplūko jautājums par mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem adresēto rīkojumu ārpusteritoriālo iedarbību, ko izskatāmajā lietā, kā esmu norādījis šo secinājumu 81. punktā, var apkopot kā jautājumu par informācijas izņemšanas pienākuma teritoriālo piemērojamību.

c) Par informācijas izņemšanas pienākuma teritoriālo piemērojamību

88. Vispirms ir jānorāda, kā tam piekrīt Somijas valdība, ka Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktā nav reglamentēta informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem adresēto rīkojumu teritoriālā piemērojamība. Būtu jāpiebilst, ka, neskarot Direktīvā 2000/31 paredzēto prasību izpildi, šiem informācijas izņemšanas pienākumiem, kas ar rīkojumu uzlikti pakalpojumu sniedzējiem, ir piemērojamas valsts tiesības.

89. Turpinājumā jāatzīmē, ka, tā kā nav Savienības tiesiskā regulējuma par privātās dzīves un personisko tiesību aizskārumu, rīkojuma teritoriālo piemērojamību ir grūti pamatot, atsaucoties uz Hartas 1., 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību aizsardzību. Proti, Hartas piemērošanas joma seko Savienības tiesību piemērošanas jomai, nevis otrādi[44], un izskatāmajā lietā prasītājas prasība pēc būtības nav balstīta uz Savienības tiesībām.

90. Šajā ziņā jānorāda, ka prasītāja, šķiet, neatsaucas uz tiesībām personas datu aizsardzības jomā un nepārmet *Facebook Ireland*, ka tā būtu nelikumīgi "apstrādājusi" viņas personas datus, jo viņas prasība ir balstīta uz vispārējām civiltiesību normām. Varētu piebilst, ka iesniedzējtiesa šajā jomā nemin atbilstošos Savienības tiesību juridiskos instrumentus. Tā atsaucas tikai uz Direktīvu 2000/31. Tomēr no šīs direktīvas 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta izriet, ka tā nav piemērojama ar informācijas sabiedrības pakalpojumiem saistītiem jautājumiem, uz kuriem attiecas direktīvas par personas datu aizsardzību.

41 Spriedums, 2011. gada 25. oktobris (C-509/09 un C-161/10, EU:C:2011:685, 48. punkts).

42 Spriedums, 2011. gada 25. oktobris *eDate Advertising* u.c. (C-509/09 un C-161/10, EU:C:2011:685, 48., 51. un 52. punkts). Skat. arī spriedumu, 2017. gada 17. oktobris, *Bolagsupplysningen* un *Ilsjan* (C-194/16, EU:C:2017:766, 38. un 47. punkts). Turklāt saskaņā ar šī sprieduma interpretāciju doktrīnā tās vietas tiesa, kurā atrodas interešu centrs, var lemt par radīto kaitējumu visā pasaulē. Skat. Mankowski, P., no: Magnus, U., un Mankowski, P. (red.), *Brussels I bis Regulation-Commentary*, Otto Schmidt, Ķelne, 2016, 7. panta 364. punkts. Tas ir attiecināms arī uz atbildētāja atrašanās vietas tiesas vispārējās kompetences teritoriālo piemērojamību. 2005. gada 1. marta spriedumā *Owusu* (C-281/02, EU:C:2005:120, 26. punkts) Tiesa ir nospriedusi, ka [1968. gada 27. septembra] Briseles Konvenciju [par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.)] var piemērot tad, ja prasītāja un atbildētāja domicils ir vienā dalībvalstī, savukārt strīdīgie fakti ir norisinājušies trešajā valstī. No tā es secinu, ka šajā gadījumā kompetence lemt par strīdīgo faktu ir tās valsts tiesai, kurā atrodas parādnieka domicils. Skat. arī Van Calster, G., Luks, C., Extraterritoriality and private international law, Recht in beweging – 19de VRG Alumnidag 2012, MAKLU, Antverpene – Apeldorna, 2012, 132. lpp.

43 Tādējādi šeit runa ir par tā saukto "globālo" vai "vispārējo" kompetenci. Skat. Larsen, T. B., "The extent of jurisdiction under the forum delicti rule in European trademark litigation", *Journal of Private International Law*, 2018, 14. sēj., Nr. 3, 550. un 551. lpp.

44 Skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105, 19. punkts). Skat. arī manus secinājumus lietā *Google* (Atsauču atsaistes teritoriālā piemērojamība) (C-507/17, EU:C:2019:15, 55. punkts).

91. Visbeidzot, lai arī no Regulas Nr. 1215/2012 var gūt atziņas par rīkojumu izraisītajām sekām dalībvalstīs, tomēr tā tas nav attiecībā uz sekām, kas radušās ārpus Savienības. Proti, šajā regulā nav noteikts, ka dalībvalsts tiesas rīkojumam ir jārada sekas arī trešajās valstīs. Turklāt apstāklis, ka tiesas jurisdikcijā ietilpst lemt par lietas būtību saskaņā ar Savienības tiesību jurisdikcijas normu, nenozīmē, ka tādējādi tā piemēro tikai materiālo tiesību normas, kas ietilpst Savienības tiesību un līdz ar to Hartas piemērošanas jomā.

92. Šo iemeslu dēļ gan jautājums par rīkojuma, ar ko uzlikts pienākums izņemt informāciju, ārpusteritoriālo iedarbību, gan jautājums par šī pienākuma teritoriālo piemērojamību būtu jāizvērtē nevis saskaņā ar Savienības tiesībām, bet it īpaši saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām un privāttiesībām, kas Savienības līmenī nav saskaņotas [45]. Proti, nekas nenorāda, ka pamatlietā aplūkotā situācija varētu ietilpt Savienības tiesību piemērošanas jomā un tā starptautisko tiesību normas varētu ietekmēt Savienības tiesību interpretāciju [46].

93. Tādējādi attiecībā uz mitināšanas pakalpojuma sniedzējam ar rīkojumu uzliktā pienākuma izņemt informāciju teritoriālo piemērojamību ir jāuzskata, ka tā nav reglamentēta ne Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktā, ne arī kādā citā šīs direktīvas tiesību normā, un līdz ar to šai tiesību normai nav pretrunā tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzlikts pienākums izņemt sociālā tīkla platformā izplatīto informāciju visā pasaulē. Turklāt minētā teritoriālā piemērojamība nav reglamentēta arī Savienības tiesībās, ciktāl izskatāmajā lietā prasītājas prasība nav uz tām balstīta.

94. To paturot prātā un pilnības labad – gadījumā, ja Tiesa nepieņemtu manu ieteikumu, – es formulēšu dažas papildu piezīmes par informācijas, kas tiek izplatīta sociālā tīkla platformā, izņemšanu visā pasaulē.

95. Saskaņā ar starptautiskajām tiesībām nav izslēgts, ka rīkojumam var būt tā sauktās "ārpusteritoriālās" sekas [47]. Tomēr, kā esmu norādījis šo secinājumu 80. punktā, šāda pieeja izraisītu to, ka konstatējums par attiecīgās informācijas nelikumīgumu attiektos arī uz citu dalībvalstu teritoriju, neatkarīgi no tā, vai šī informācija ir likumīga vai nelikumīga atbilstoši piemērojamajiem tiesību aktiem, kas ir noteikti atbilstoši šo dalībvalstu kolīziju normām.

96. Tāpēc varētu apgalvot, ka Tiesa jau ir netieši pieņēmusi šo pieeju spriedumā *Bolagsupplysningen* un *Ilsjan* [48]. Šajā spriedumā Tiesa gan nav lēmusi par tiesību aktiem, kas piemērojami prasībai par tiešsaistē ievietotā satura dzēšanu. Tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka, tā kā *interneta vietnē ievietotais saturs* ir pieejams vienlaikus un *tā izplatīšanas apjoms principā ir universāls*, prasība, kas it īpaši attiecas uz šī satura dzēšanu, ir jāceļ tiesā, kuras jurisdikcijā ietilpst izskatīt visu prasību par zaudējumu atlīdzību. Tādējādi, manuprāt, šī tiesa piemērotu tiesību aktu vai tiesību aktus, kas ir noteikti atbilstoši šīm kolīziju normām [49]. Nav jāizslēdz, ka šajā situācijā dalībvalsts tiesa piemērotu tikai tos tiesību aktus, kas ir noteikti par piemērojamiem.

45 Attiecībā uz tiesas nolēmumu ārpusteritoriālo iedarbību dažkārt ir grūti nošķirt starptautiskās publiskās tiesības no privāttiesībām. Skat. Maier, H. G, "Extraterritorial Jurisdiction at a Crossroads: An Intersection between Public and Private International Law", *The American Journal of International Law*, 76. sēj., Nr. 2, 280. lpp.; un Svantesson, D. J. B., *Solving the internet Jurisdiction Puzzle*, Oxford University Press, Oksforda, 2017, 40. lpp.

46 Šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2012. gada 12. jūlijs, *Currà* u.c. (C-466/11, EU:C:2012:465, 19. punkts).

47 Skat. Douglas, M., "Extraterritorial injunctions affecting the internet", *Journal of Equity*, 2018, 12. sēj., 48. lpp.; Riordan, J., *The Liability of Internet Intermediaries*, Oxford University Press, Oksforda, 2011, 418. lpp.

48 Spriedums, 2017. gada 17. oktobris (C-194/16, EU:C:2017:766, 44. punkts).

49 Attiecībā uz šī sprieduma sekām skat. arī Lundstedt, L., "Putting Right Holders in the Centre: Bolagsupplysningen and Ilsjan (C-194/16): What Does It Mean for International Jurisdiction over Transborder Intellectual Property Infringement Disputes?", *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2018, 49. sēj., Nr. 9, 1030. lpp., un Svantesson, D. J. B., "European Union Claims of Jurisdiction over the Internet – an Analysis of Three Recent Key Developments", *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*, 2018, 9. sēj., Nr. 2, 122. lpp., 59. punkts.

97. Tomēr, ja šī tiesa nevarētu lemt par tiešsaistē ievietotā satura dzēšanu visā pasaulē, tad rastos jautājums par to, kura tiesa ir labākā situācijā, lai lemtu par šādas informācijas dzēšanu. Proti, ikviena tiesa saskartos ar iepriekšējā punktā aprakstītajām neērtībām. Turklāt, neraugoties uz šīm praktiskām grūtībām, vai būtu jāpieprasa, lai prasītājs pierāda, ka informācija, kas ir atzīta par nelikumīgu saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, kuri noteikti atbilstoši tās dalībvalsts kolīziju normām, kurā celta prasība, ir nelikumīga saskaņā ar visiem tiesību aktiem, kuri varētu tikt piemēroti?

98. Pat ja tiktu pieņemts, ka apsvērumi par aizsardzības teritoriālo raksturu, kas izriet no materiālajām tiesību normām par privātās dzīves un personisko tiesību aizskārumu, neliedz paredzēt šādu prasību, būtu jāņem vērā arī pamattiesības, kas ir atzītas pasaulē.

99. Proti, kā esmu norādījis citā situācijā, sabiedrības likumīgas intereses piekļūt informācijai noteikti mainīsies atkarībā no ģeogrāfiskās atrašanās vietas un būs atšķirīgas trešajās valstīs [50]. Tāpēc pastāv draudi, ka, izņemot informāciju visā pasaulē, personām, kuras dzīvo valstī, kas nav valsts, kuras tiesā tikusi celta prasība, tiks liegta piekļuve informācijai.

100. Noslēgumā – no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka dalībvalsts tiesa teorētiski var lemt par internetā izplatītās informācijas izņemšanu visā pasaulē. Tomēr, tā kā pastāv atšķirības starp, pirmkārt, valstu tiesību aktiem un, otrkārt, tajos paredzēto personisko tiesību aizsardzību un lai ievērotu plaši izplatītās pamattiesības, šai tiesai drīzāk būtu jāpieņem pašierobežojoša attieksme. Tāpēc, ievērojot starptautiski pieņemtās pieklājības normas [*comitas gentium*] [51], kuras minējusi Portugāles valdība, šai tiesai, ciktāl tas ir iespējams, jāspēj ierobežot šo rīkojumu ārpusteritoriālo iedarbību personisko tiesību un tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību pārkāpumu jomā [52]. Pienākuma izņemt informāciju pildīšana nevar pārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu cietušā aizsardzību. Tādējādi minētā tiesa varētu likt nevis izņemt saturu, bet attiecīgā gadījumā liegt piekļuvi šai informācijai ar ģeobloķēšanas palīdzību.

101. Šos apsvērumus nevar atspēkot prasītājas arguments, saskaņā ar kuru nelikumīgas informācijas ģeobloķēšanu varētu viegli apiet, izmantojot starpniekserveri vai citus līdzekļus.

102. Atsaucoties uz pārdomām, kas formulētas situācijās, kurām ir piemērojamas Savienības tiesības, privātās dzīves un personisko tiesību aizsardzība ne obligāti ir jānodrošina absolūti, bet gan jāizvērtē kopsakarā ar citu pamattiesību aizsardzību [53]. Tādējādi ir jāizvairās no pārmērīgiem pasākumiem, ar kuriem netiek nodrošināts taisnīgs līdzsvars starp dažādām pamattiesībām [54].

103. Neskarot iepriekš minētās papildu piezīmes par pienākuma izņemt informāciju teritoriālo piemērojamību, es uzturu savu nostāju, ko esmu izklāstījis šo secinājumu 93. punktā.

50 Skat. manus secinājumus lietā *Google* (Atsauču atsaistes teritoriālā piemērojamība) (C-507/17, EU:C:2019:15, 60. punkts).

51 Par šo starptautiski pieņemto pieklājības normu ietekmi skat. it īpaši *Maier, H. G.*, minēts iepriekš., 283. lpp.

52 Skat. 47. zemsvītras piezīmē minēto judikatūru. No izskatāmās lietas atšķirīgās situācijās skat. arī Scott, J., "The New EU "Extraterritoriality"", *Common Market Law Review*, 2014, 51. sēj., Nr. 5, 1378. lpp.

53 Attiecībā uz tiesību uz intelektuālo īpašumu un tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas garantētas Hartas 7. pantā, izvērtējumu pēc analoģijas skat. spriedumu, 2018. gada 18. oktobris, *Bastei Lübbe* (C-149/17, EU:C:2018:841, 44.–47. punkts). Skat. arī manus secinājumus lietā *Bastei Lübbe* (C-149/17, EU:C:2018:400, 37.–39. punkts).

54 Attiecībā uz intelektuālā īpašuma aizsardzību šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192, 58.–63. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumus lietā *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2013:781, 99.–101. punkts), kā arī manus secinājumus lietā *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:99, 69.–72. punkts).

B. Par trešo prejudiciālo jautājumu

104. Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2000/31 15. pantam ir pretrunā tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam tiek adresēts rīkojums, uzliekot tam pienākumu no savas platformas izņemt informāciju, kurai ir informācijai, kas tiesvedībā tiesā tikusi atzīta par nelikumīgu, līdzīga nozīme, līdzko tas ir uzzinājis par šo informāciju.

105. Prasītāja, kā arī Austrijas, Latvijas, Portugāles un Somijas valdības būtībā uzskata, ka Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkts neliedz pieprasīt mitināšanas pakalpojuma sniedzējam izdzēst informāciju, kurai ir informācijai, kuru tiesa atzinusi par nelikumīgu, līdzīga nozīme, tiklīdz tas par to ir uzzinājis. Ņemot vērā *Facebook Ireland* uz pirmo jautājumu sniegto analīzi, tā uzskata, ka uz trešo jautājumu nav jāatbild.

106. Būtībā es piekrītu prasītājas un visu valdību viedoklim.

107. Proti, ja informācijas izņemšanas pienākums neietver mitināšanas pakalpojuma sniedzēja uzglabātās informācijas vispārēju uzraudzību, bet izriet no tā, ka tas par to ir uzzinājis no attiecīgās personas vai trešās personas paziņojuma, Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktā paredzētais aizliegums nav pārkāpts.

108. Tādējādi es ierosinu uz trešo prejudiciālo jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam tiek uzdots izņemt informāciju, kurai ir informācijai, kura ir atzīta par nelikumīgu, līdzīga nozīme, ja pienākums izņemt informāciju neietver uzglabātās informācijas vispārēju uzraudzību, bet izriet no tā, ka tas par to ir uzzinājis no attiecīgās personas vai trešās personas paziņojuma vai cita avota.

VI. Secinājumi

109. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kas uztur sociālā tīkla platformu, ar rīkojumu var tikt uzdots visā šī platformas lietotāju ievietotajā informācijas kopumā meklēt un identificēt informāciju, kas ir identiska tai, ko tiesa ar šo rīkojumu atzinusi par nelikumīgu. Ar šo rīkojumu mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzdots meklēt un identificēt informāciju, kurai ir par nelikumīgu atzītajai informācijai līdzīga nozīme, pārbaudot tikai to informāciju, ko izplata lietotājs, kurš ievietojis šo informāciju. Lemjot par līdzīgas nozīmes informācijas izņemšanu, tiesai ir jānodrošina, lai tās rīkojuma sekas būtu precīzas, skaidras un paredzamas. Tādējādi tai ir jālīdzsvaro attiecīgās pamattiesības un jāņem vērā samērīguma princips.

2) Attiecībā uz mitināšanas pakalpojuma sniedzējam ar rīkojumu uzliktā pienākuma izņemt informāciju teritoriālo piemērojamību ir jāuzskata, ka tā nav reglamentēta ne Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktā, ne arī kādā citā šīs direktīvas tiesību normā, un līdz ar to šai tiesību normai nav pretrunā tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam var tikt uzlikts pienākums izņemt sociālā tīkla platformā izplatīto informāciju visā pasaulē. Turklāt minēto teritoriālo piemērojamību arī nereglamentē Savienības tiesības, ciktāl izskatāmajā lietā prasītājas prasība nav uz tām balstīta.

3) Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā nav tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam tiek uzdots izņemt informāciju, kurai ir informācijai, kura ir atzīta par nelikumīgu, līdzīga nozīme, ja pienākums izņemt informāciju neietver uzglabātās informācijas vispārēju uzraudzību, bet izriet no tā, ka tas par to ir uzzinājis no attiecīgās personas vai trešās personas paziņojuma vai cita avota.